

POLITIET

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep

0030 Oslo

Politidirektoratet

Deres referanse:

20/588

Vår referanse:

20/48036 - 7

Dato:

17.04.2020

Hørings svar - nedsettelse av inndrivingskostnader (inkassogebyrer og -salærer mv)

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 06.04.2020.

Vi har forelagt høringen for politidistriktene. Vedlagt følger innspill fra Øst politidistrikt og Oslo politidistrikt.

I høringsnotatet foreslår departementet reduksjon i ulike gebyrer/salær knyttet til inndrivelse av krav.

Bakgrunn

Departementet sendte 9. mars på høring arbeidsgrupperapporten «Gjennomgåelse av nærmere angitte problemstillinger om inkassoloven» hvor det er foreslått en ny inkassolov og en ny inkassoforskrift, og i den forbindelse et nytt gebyrsystem for utenrettslig inndrivning. Arbeidsgruppen har også foreslått en halvering av skrivesalæret ved begjæring om utlegg, tvangssalg av løsøre og tilbakelevering av løsøre til salgspanthaver. Den høringen har frist 9. juni 2020.

Departementets forslag i høringen her foregriper noen av de forslagene og spørsmål som adresseres i arbeidsgrupperapporten. Det vil ta tid før en ny inkassolov og en ny inkassoforskrift kan tre i kraft, og Justis- og beredskapsdepartementet ser derfor behov for raskere å gjennomføre reduksjoner i gebyrene og salærene etter den gjeldende inkassoforskriften. Regjeringen har tidligere signalisert at det vil bli foreslått endringer i gebyrene og inkassosalærene allerede i 2020, og da innenfor gjeldende inkassolov. Situasjonen knyttet til koronakrisen, der mange bedrifter har store økonomiske vanskeligheter og mange arbeidstakere er blitt permitterte eller arbeidsledige, har aktualisert dette ytterligere. Departementet tar derfor sikte på en rask ikrafttredelse av endringene. Departementet viser også til at dagens gebyr- og salærnivå overstiger «nødvendige kostnader», og at gebyrene og salærene merkes godt for bedrifter og privatpersoner med trang økonomi.

Politidirektoratet

Departementets forslag og begrunnelse

Departementet foreslår standardsats for skrivesalær for begjæring om tvangssalg av bolig mv. på ett rettsgebyr (dvs. 1172 kroner). Det er i dag ikke en standardsats, og erfaring viser at det kreves uforholdsmessig høyt skrivesalær i kurante saker. En standardsats vil gi forutberegnelighet for inkassoforetakene og skyldnerne, og arbeidsbesparelse for domstolene mht. oppfølging av salærenes størrelse.

Departementet foreslår halvering av skrivesalæret for utleggsbegjæringer mv., og det samme for forliksklager der det også kreves inkassokostnader (fra ett rettsgebyr til et halvt, dvs. 586 kroner). Det første er i tråd med forslag fra arbeidsgruppen, som mente at det ikke var grunnlag for å vurdere forliksklager på samme måte. Departementet mener imidlertid at det kan forutsettes å kreve lite arbeid med forliksklager der det ikke er tvist om kravet og inkassoforetaket har alle opplysninger elektronisk.

Videre foreslår departementet reduksjoner i inkassogebyrer og -salærer etter den gjeldende inkassoforskriften bl.a.:

- 50 % reduksjon i lett og tungt salær for krav t.o.m. 2500 kroner ved fremmedinkasso
- 20 % reduksjon i lett og tungt salær for krav mellom 2500 og 50 000 kroner ved fremmedinkasso
- 10 % reduksjon i lett og tungt salær for krav over 50 000 kroner ved fremmedinkasso

Forslagene er særlig begrunnet i behovet for å redusere salærene for fremmedinkassoforetaks inndrivning av småkrav. Departementet legger til grunn at det ikke er tvilsomt at gjeldende regler gir salærer som langt overstiger de faktiske kostnadene fremmedinkassoforetakene har ved inndrivning av småkrav. Reduksjon i salær ved større krav er begrunnet bl.a. i at det også ved inndrivning av disse kravene har funnet sted en kostnadsreduksjon pga. økt automatisering av inndrivingsprosessene.

Politidirektoratets vurdering

Forslagenes innhold

Politidirektoratet er i hovedsak enig i forslagene og begrunnelsene for disse i høringsnotatet. Vi viser her også til uttalelsene fra Oslo politidistrikt og Øst politidistrikt.

Oslo politidistrikt er usikker på om det er riktig å sette ned gebyrer for krav i størrelsesorden 1500 til 2500 kroner, og frykter at redusert salær med så mye som halvparten i dette segmentet vil føre til at færre saker løses av inkassoselskapene selv. Politidirektoratet er enig i at dette kan bli en konsekvens, men mener at en ytterligere differensiering av beløpsgrenser vil føre til et mer uoversiktlig bilde for skyldnere innenfor et område som allerede oppleves som lite tilgjengelig.

Oslo politidistrikt mener at rettsgebyr for utleggsbegjæring er høyt og at gebyret til det offentlige bør reduseres, eventuelt differensiering av rettsgebyret. Spørsmålet er ikke adressert i høringsnotatet, men Politidirektoratet påpeker for ordens skyld at vi ikke støtter forslaget om differensiert gebyr med utgangspunkt i hva saksøker ber om dekning i. En slik løsning vil få administrative konsekvenser. Videre er politiets utgifter knyttet til å levere tjenesten "utleggsforretning" de samme, uavhengig av hva det bes om dekning i, bl.a. lønnskostnader og systemstøtte (IKT). Videre er namsmannens saksbehandlingssystem av en slik karakter at opplysninger om både inntekt og formuesgoder er tilgjengelig for saksbehandler på avholdelsestidspunktet. En slik differensiering i rettsgebyret som Oslo

politidistrikt foreslår vil for øvrig også kunne være problematisk sett hen til prinsippet i tvangsfullbyrdelsesloven § 5-10 om at det skal tas hensyn til saksøktes interesser og ønsker i den utstrekning forholdene tillater det.

Oslo politidistrikt mener at inkassosalærer for større krav bør reduseres mer enn det som er forslått og viser særlig til at det ved større krav ofte ikke er betalingsviljen det står på. Distriktet mener at høye salærer da gjør inkasso til en del av problemet for skyldneren og ikke løsningen. Politidirektoratet kan være enig i at høyt salær kan være problematisk for skyldneren, samtidig som prinsippet er at fordringshaver skal få dekket sine nødvendige kostnader knyttet til inndrivning av utestående fordringer. Politidirektoratet har ikke oversikt over kostnader inkassatorene har ved inndrivelse. Departementets utgangspunkt for å fremme forslaget er hensynet til negative økonomiske effekter på privat husholdning og bedrifter som følge av Covid-19 tiltakene. Lavere salær vil kunne være positivt for den enkelte skyldner, men Politidirektoratet vil bemerke at det også vil være av avgjørende betydning for små- og mellomstore bedrifter i tiden fremover at man har tilgang til en effektiv inndrivning. Med dette som utgangspunkt støtter vi departementets forslag til reduksjon i salæret på nåværende tidspunkt. Ytterligere kommentarer vil ev. bli gitt i svar på høringen av arbeidsgrupperapporten «Gjennomgåelse av nærmere angitte problemstillinger om inkassoloven».

Økonomiske og administrative konsekvenser

Vi vil bemerke at vedtakelse av endringer i gebyrer/salærer før andre regelendringer som foreslås av arbeidsgruppen er på plass vil kunne få betydning for saksmengden hos namsmannen. I arbeidsgrupperapporten er en uttalt målsetting at de der foreslåtte reglene skal legge til rette for at saker løses utenrettslig i stedet for at kravene begjæres tvangsfullbyrdet. Arbeidsgruppen foreslår en egen bestemmelse som skal forebygge unødige rettslige skritt. Høringen her adresserer kun nedsettelse av salær, mens foreslåtte regler som har som mål å redusere rettslig pågang har høringsfrist først 9. juni. Når de andre regelendringene kommer senere, er en sannsynlig konsekvens av forslagene i høringen her at det blir en økning av antall saker til namsmannen. På kort sikt vil det skje ved at inkassator for å sikre dagens salærsats sender saken til rettslig inndrivning før de foreslåtte endringene er implementert. En mer strukturell virkning av en lavere sats vil være at det gir mindre insentiv til å ha en aktiv dialog med skyldneren med tanke på løsning, og medføre at inkassator raskere vil sende saken til rettslig innkreving. Det vil ganske sikkert medføre en økt saksmengde. Vi viser her til uttalelsen fra Oslo politidistrikt. Inkassobransjen opplyser selv at løsningsgraden øker ved telefonisk kontakt med skyldner i motsetning til kun skriftlige varsler.

Det er vanskelig å anslå økning i namsmannens saksmengde som følge av reduserte salærer. Det er forventet en vesentlig øking i saksinngangen til namsmannen som en konsekvens av Covid-19 tiltakene på husholdningers og bedrifters økonomi. En økning som følge av reduserte salærer kan vanskelig isoleres. Hvis man tar utgangspunkt i at namsmannen mottok 92 751 utleggsbegjæringer i 2017 med hovedstol under 2500 kroner, vil en økning med ti prosent i saksmengden innebære 9275 ekstra saker til namsmannen. Man kan legge til grunn at et årsverk bør kunne avholde ca. 1500 utlegg. En økning på ti prosent i antall utleggsbegjæringer med hovedstol under 2500 kroner vil utløse behov for økt bemanning med anslagsvis 6,2 årsverk. Med en årsverkssats på 937 000 kroner utgjør dette et behov på om lag 5,8 mill. kroner. Politidirektoratet ber om at det forventede økte saksomfanget tilleggsfinansieres, og at det gjøres en beregning av kostnadene når saksmengden er avklart. Dette for å unngå at andre tjenester politiet leverer må nedprioriteres, eller at det oppstår økte restanser innenfor namsmannens oppgaveportefølje.

Med hilsen

Kristine Langkaas
seksjonssjef

Geir Jonatan Sharabi
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg: Høringsuttalelser fra Oslo politidistrikt og Øst politidistrikt.

Vedlegg:

Høringsuttalelse Øst politidistrikt

Høringsuttalelse Oslo politidistrikt